

KAVALA-TÜRKİYE KARARINA RAĞMEN GEZİ DAVASININ ONANMASI TÜRKİYE DEMOKRASİSİNE VURULAN BİR DARBEDİR

Çağrı Metni
26.10.2023

Neler olmuştu?

Osman Kavala 18 Ekim 2017'de anayasal düzeni ortadan kaldırma ve cebir ve şiddet kullanarak Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini ortadan kaldırma suçlamasıyla gözaltına alınmış ve tutuklanmıştır. Ardından bu dava 2013 yılında gerçekleştirilen Gezi Parkı Eylemlerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Kavala'nın yaptığı başvuruda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Aralık 2019'da Kavala'nın özgürlük ve güvenlik hakkının ihlal edildiğine karar verdi. AİHM kararında ayrıca Kavala'nın tutuklanmasının siyasi nedenlere dayandığını vurgulayarak AİHS m.18'in de ihlal edildiğine karar verdi. Bu kararın uygulanmadığına dair yapılan başvuruda AİHM Türkiye'nin Kavala-Türkiye kararını uygulamamış olması nedeniyle Sözleşme'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmediğini belirterek, Sözleşme'nin 46/1. maddesinin ihlaline karar verdi.

Fotoğraf: 25 Nisan 2022 Gezi Davası karar duruşmasından

Bu Yanlıştan Dönülmeli

Yargıtay 3. Ceza Dairesi, 8 sanıklı Gezi Parkı davasında, Osman Kavala'ya verilen ağırlaştırılmış müebbet hapis ile Mine Özerden, Çiğdem Mater, Can Atalay ve Tayfun Kahraman'a verilen 18'er yıl hapis cezalarını onadı. Mahkumiyete gerekçe edilen deliller AİHM'e göre tutuklama için dahi yeterli görülmezken kararların onanması, yargıya olan güveni zedelediği gibi sivil topluma ve Türkiye demokrasisine onarılması zor hasarlar vermektedir. Bu yanlıştan acilen dönülmelidir!

AİHM'den Yapılan Önemli Uyarılar Yok Sayılıyor

Osman Kavala kararının uygulanmaması üzerine Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Türkiye'nin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AİHM) nihai kararını uygulanması için Türkiye'den defalarca talepte bulundu. Bu uyarıların yok sayılması ve Osman Kavala'nın başvurusu üzerine AİHM, konuyu büyük dairede ele aldı ve Türkiye'nin Sözleşme'den kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmediğini belirterek, Sözleşme'nin 46/1. maddesinin ihlaline karar verdi. Kararda Türkiye için önem arz eden noktalar var.

AİHM, Osman Kavala'nın tutukluluğu ve AİHM kararının uygulanmamasıyla ilgili yaptığı değerlendirmede, bu tutuklamanın kaynağının Kavala'nın insan hakları savunucusu ve STK aktivisti olması olduğunu belirtmiştir. **Bu sebeple AİHM söz konusu tutuklamanın yalnızca Kavala'yı veya insan hakları savunucularını ve STK aktivistlerini değil, demokrasinin özünü de etkileyeceği kanaatindedir.**

AİHM, Türkiye'nin kesinleşmiş kararı uygulamamasının ardında başka bir amaç olduğuna da dikkat çekmektedir. Türkiye'nin AİHS m.18'e aykırı olarak tutuklamada gizli bir amaç güttüğünü, yani Kavala'yı sessiz kalmaya mecbur bıraktığını, makul şüpheye yer bırakmayacak şekilde tespit ettiğini belirtmiştir.

Ayrıca mahkeme, Kavala'ya yöneltilen suçlamalar göz önünde bulundurulduğunda, insan hakları savunucularının çalışmalarını üzerinde caydırıcı bir etkisi olabileceğini de değerlendirmiştir.

Tüm bu anlatılanlarla, yargı yetkisini kabul ettiğimiz ve kararları iç hukukta bağlayıcı nitelikte olan AİHM kararlarına aykırı bir şekilde Gezi Davası'nda verilen mahkumiyetlerin onanması toplanma ve örgütlenme özgürlüğüne zarar vermekte, toplumu otosansüre ve sivil haklarını kullanmaktan uzaklaşmaya zorlamaktadır.